

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Перспективи розвитку суспільно-гуманітарних наук
в умовах євро інтеграції»**

11-12 квітня 2024 року

Біла Церква
2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М. д-р екон. наук

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Перспективи розвитку суспільно-гуманітарних наук в умовах євро інтеграції:
матеріали міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. 11-12 квітня 2024р.
Білоцерківський НАУ. 300 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Вітальне слово учасникам конференції:

Варченко О.М. проректор з наукової та інноваційної діяльності Білоцерківського національного аграрного університету, д-р екон. наук, професор

Димань Т.М., проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності Білоцерківського національного аграрного університету, д-р с.-г. наук, професор

Ковальчук І.В., декан соціально-гуманітарного факультету Білоцерківського національного аграрного університету, кандидат юридичних наук, доцент;

Jozef Zaf'ko Dr.h.c. mult. JUDr., PhD, LL.M, MBA, Honor. Prof. mult.

President of European institute of further education (EIDV), Founder of Eastern European Development Agency (EEDA), Podhájska, Slovak republic

Бровко Н.І., завідувач кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін Білоцерківського національного аграрного університету, д-р юрид. наук, професор

ЗМІСТ

Секція 1 Нові парадигми та напрямки досліджень філософських, політологічних, історичних наук у світовому просторі

Мельник Л.М. Феномен війни і миру у філософських поглядах Томаса Гоббса.....	6
Пасічник Н.С. Деколонізація та дерусифікація – головні тренди політики пам'яті на сучасному етапі.....	8
Грек І.М. Поняття «грумада» у працях Михайла Павлика.....	14
Ордіна Л.Л. Проблеми соціокультурної адаптації особистості в умовах російсько-української війни.....	16
Горкава В.В., Баштанник О.В. Аналіз ролі жінок у політиці та в інституціях влади на прикладі сучасної України.....	19
Росавіцький О.О. Парадигма історії, як виклик сьогоденню.....	23
Фесенко Г.Г. Ландшафт голокосту: актуальні підходи дослідження.....	26

Секція 2 Тенденції та сучасні виклики галузевих юридичних наук та правових практик в умовах євро інтеграції

Ковальчук І.В. Процес глобалізації як фактор становлення політико-правової свідомості особистості.....	30
Бровко Н.І. До питання євроінтеграційних процесів побудови громадянського суспільства в Україні.....	33
Тимошук О.Г. Правове регулювання та розвиток суспільства: забезпечення захисту прав і свобод громадян в Україні в умовах євроінтеграції.....	37
Терещук М.М. Конституційно-правовий статус Президента в парламентсько-президентських республіках Європи.....	40
Линник Т.В. Проблеми нормотворчої техніки в Україні.....	43
Добренька Н.В. Практичні та теоретичні аспекти інформаційної війни в Україні.....	47
Баштанник О.В. The concept of state capacity in modern scientific discourse of governing.....	51
Поляруш-Сафроненко С.О. Конституційні права дітей-жителів об'єднаних територіальних громад в період військової агресії та гарантії їх реалізації.....	54
Скороход О.В., Домбровська О.В. Інформатизація місцевого самоврядування як засіб прискорення подолання наслідків російської агресії.....	59
Макарчук В.В. Використання правоохоронними органами технічних засобів для здійснення спостереження з метою забезпечення національної безпеки і оборони.....	64
Сокиринська О.А. Застосування норм міжнародного гуманітарного права під час «нових» конфліктів.....	67
Prisac A.V. Definition of general competence in the legal literature of Romania.....	70
Сидоренко В.В. Окремі проблемні аспекти реалізації права на екстрену медичну допомогу в умовах адаптації національного законодавства до стандартів ЄС.....	74
Ломакіна І.Ю. Соціальна політика в гуманітарному знанні Європи і соціальний вимір європейської інтеграції : остання третина ХХ ст.	78
Пахомова А.О. Світовий досвід розвитку системи комерціалізації технологій в університетах.....	82
Кашинцева О.Ю. Інтелектуальна власність в Україні: виклики війни, перспективи членства в ЄС та НАТО.....	85
Яковець І.С. Роль ТРІПС плюс у доступі до лікування.....	90
Чомахашвілі О.Ш. Фармацевтична незалежність України: ретроспективний огляд.....	95
Пономарьова О.О. Деякі аспекти захисту конфіденційної інформації сенситивних груп пацієнтів у клінічних випробуваннях.....	98

Список використаних джерел:

1. Unmanned Aircraft Systems and How they Improve Security at Home & Abroad. *MAG Aerospace*, 2023. URL: <https://www.magaero.com/unmanned-aircraft-systems-and-how-they-improve-security-at-home-abroad/>
2. Unmanned Aircraft Systems: Roles, Missions, and Future Concepts. *Congressional Research Service*, 2022. URL: <https://sgp.fas.org/crs/weapons/R47188.pdf>
3. EU Space Strategy for Security and Defence for a stronger and more resilient European Union. *European Commission*, 2022. URL: https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-space-policy/eu-space-strategy-security-and-defence_en
4. Cellerino Chiara. EU Space Policy and Strategic Autonomy: Tackling Legal Complexities in the Enhancement of the ‘Security and Defence Dimension of the Union in Space’. *European Papers - A Journal on Law and Integration*, 2023. URL: <https://www.europeanpapers.eu/es/europeanforum/eu-space-policy-and-strategic-autonomy>

УДК 341.322.5

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА ПІД ЧАС «НОВИХ» КОНФЛІКТІВ

Сокиринська О. А.,

кандидат юридичних наук, доцент,

завідувач кафедру публічно-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет,

м. Біла Церква Україна

Анотація. Доповідь присвячена висвітленню процесу формування поняття «новий» та «безструктурний» конфлікт через призму участі в них цивільного населення та їх впливу на міжнародне гуманітарне право.

Ключові слова: конфлікт, етнічні чистки, конфлікт не міжнародного характеру, безструктурний конфлікт, «новий» конфлікт.

Сьогодні багато говорять про «нові» конфлікти. Це поняття відноситься до різних типів конфліктів: до так званих «безструктурних» конфліктів, а також конфліктів, що виникли з бажання до «ствердження своєї самобутності». Те, що ці поняття наводяться в дужках, свідчить про те, що дотепер термінологія остаточно не визначена.

«Безструктурні» конфлікти, виникнення яких є, безсумнівно, наслідком закінчення холодної війни, часто характеризуються послабленням або частковим чи навіть повним руйнуванням державних структур. В цих умовах, військові угруповування використовують такий політичний вакуум для того щоб спробувати захопити владу. Однак, для конфліктів цього виду передовсім характерно послаблення, або навіть руйнування ієрархічних зв'язків всередині самих цих груп.

Конфлікти, що виникають внаслідок намагання до ствердження своєї самобутності, часто спрямовані на знищення противника шляхом так званих «етнічних чисток», що виражаються в насильницькому переміщенні населення, або навіть його знищення. У випадку виникнення конфлікту такого типу під впливом все більш розгорнутої пропаганди, страху, ненависті та насилля, події розвиваються шляхом який дозволяє закріпитися самобутності однієї з груп попираючи ідею національної єдності. Саме це виключає будь яку можливість існування різних етнічних груп, що проживають в тій чи іншій країні.

За умови виникнення таких «безструктурних» конфліктів та конфліктів спрямованих на ствердження своєї самобутності, коли від насилля загалом страждає цивільне населення, міжнародне гуманітарне право також застосовується. Відповідно до загальної статті 3, будь які озброєні групи, також й повстанці, повинні поважати осіб, що склали зброю та цивільних осіб, які не беруть участі у збройному конфлікті [1]. Ця стаття, що є загальною до всіх чотирьох Женевських конвенцій, може розглядатися як свого роду міні конвенція. Але навіть якщо її доповнити положеннями Протоколу II, норми, які

регулюють внутрішні конфлікти менш розроблені ніж ті правила, що стосуються міжнародних конфліктів [2]. Складнощі з якими стикнулися спроби посилити режим захисту у випадку виникнення конфлікту не міжнародного характеру, пояснюються тим, що це стосується питання принципу державного суверенітету. Норми, що містяться у статті 3 відносяться до звичаєвого права і являють собою мінімальні стандарти, відступати від яких воюючі сторони не мають права за жодних обставин.

Міжнародне гуманітарне право не застосовується до ситуацій виникнення насилля, що не досягло інтенсивності збройного конфлікту. В цих випадках використовуються положення права прав людини, а також відповідні норми внутрішнього національного законодавства. Як наслідок, правовий вакуум з точки зору міжнародного права виникає не тому, що державні структури не працюють чи їх вплив послаблено. Навпаки, саме у таких випадках гуманітарне право набуває своєї значущості в повній мірі.

Тим не менш, слід визнати, що застосування цього права в період конфліктів такого типу ускладнено. Це обумовлено: по-перше, відсутністю дисципліни в лавах воюючих; по-друге, озброєння цивільного населення в результаті неконтрольованого розповсюдження зброї; по-третє, все більш зневільовані межі між комбатантами та не комбатантами призводять до того, що зіткнення набувають більш жорсткого характеру, коли закони війни практично не дотримуються.

Тому саме в таких ситуаціях слід робити все можливе для того, щоб воюючі сторони були обізнані з нормами гуманітарного права. Хоча навіть найкраща обізнаність правових норм не вирішує головної проблеми, яка приводить до виникнення конфлікту, але допоможе пом'якшити його жорсткі наслідки.

Список використаних джерел:

1. Женевська Конвенція про захист цивільного населення під час війни. Женева, 12 серпня 1949 р. Четверта Женевська Конвенція (1949). URL: -

Електронний ресурс. - режим доступу:

<https://www.icrc.org/rus/resources/documents/misc/geneva-convention-4.htm>

2. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів не міжнародного характеру (Протокол II), від 8 червня 1977 року. URL: – Електронний ресурс. –режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text

UDC 347.95 (478)

DEFINITION OF GENERAL COMPETENCE IN THE LEGAL LITERATURE OF ROMANIA

Prisac A. V.

*doctor in law, associate professor at the Department of Private Law, Faculty of Law
University of European Studies of Moldova, Republic of Moldova*

Summary. In this article, the general competence as an interbranch legal institution is analyzed as a whole, starting from the legal literature of Romania. We defined the general competence because it is not regulated in the national legislation in a legislative act specific to this legal institution. It is contained in several normative acts. Finally, I highlighted the most important features of the general jurisdiction based on the opinion of several authors who analyzed this legal institution.

I presented that any legal norm implicitly also contains a provision regarding general competence, because in case of non-compliance with it, the sanction is to be applied by a certain jurisdictional body. In the same way, I demonstrated that this complex legal institution also represents a means of delimiting powers in the state.

Key words: competence, literature, jurisdiction, regulation, definition.

The general jurisdiction delimits the powers of the court and other jurisdictional bodies to resolve civil cases. Romanian specialized literature analyzes general competence and jurisdictional competence as two distinct categories correlated with each other [4, p. 70], and other Romanian authors wrongly call